

УДК 338.43:330.522.2

DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V43\(2024\)-10](https://doi.org/10.31521/modecon.V43(2024)-10)

Олійник Т. Г., кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємств, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ORCID: 0000-0002-5803-2596

e-mail: oliinyktg@gmail.com

Онопрійчук Д. О., здобувач вищої освіти факультету менеджменту, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ORCID: 0000-0003-0098-0435

e-mail: 26denisonop@gmail.com

Пшеничний І. С., здобувач вищої освіти факультету менеджменту, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ORCID: 0009-0000-7252-6771

e-mail: ipshenychnyi07@gmail.com

Ефективність управління основними засобами аграрних підприємств

Анотація. Теоретичною основою дослідження є нормативно-правові документи у сфері регулювання основними засобами, звітність акціонерного товариства «Радсад», наукові праці вітчизняних та іноземних авторів з питань ефективного управління та використання основних засобів.

Систематизовано підходи щодо визначення поняття «основні засоби», розглянуто їх класифікацію за різними ознаками та теоретичні аспекти ефективності використання основних засобів. Визначено, що для аграрних підприємств є певна специфіка управління основними засобами, такі як сезонність виробництва, залежність від природних умов, та швидке зношення обладнання.

Об'єктом дослідження є основні засоби акціонерного товариства «Радсад», які використовуються для виробництва продукції та надання послуг. Метою дослідження є оцінка та аналіз ефективності управління основними засобами аграрних підприємств.

Проаналізовано динаміку зміни вартості та структуру основних засобів за 2020 – 2022 роки, їх поточний стан, стан зношеності за кожною групою основних засобів та показники ефективності використання основних засобів об'єкта дослідження, такі як фондівіддача, фондомісткість, фондоозброєність, норма прибутку та операційна рентабельність.

Доведено, що підвищення ефективності управління основними засобами може мати вирішальне значення для довгострокового успіху підприємства. Шляхами підвищення ефективності управління є постійне та систематичне оновлення основних засобів, підвищення інтенсивності їх використання, забезпечення належного технічного обслуговування та ремонту і вдосконалення системи управління основними засобами.

Ключові слова: основні засоби; ефективність управління основними засобами; знос основних засобів; амортизація.

Oliinyk Tatiana, PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Enterprise Economics, Mykolayiv National Agrarian University, Mykolayiv, Ukraine

Onopriichuk Denis, graduate of the Faculty of Management, Mykolayiv National Agrarian University, Mykolayiv, Ukraine

Pshenychnyi Illia, graduate of the Faculty of Management, Mykolayiv National Agrarian University, Mykolayiv, Ukraine

Efficiency of Management of Private Assets of Agricultural Enterprises

Abstract. Introduction. The authors substantiate the relevance of research on management of fixed assets of agricultural enterprises. Effective management and use of fixed assets is a key factor for successful functioning of any enterprise, especially in the agricultural sector, where there are specific features related to seasonality of production, dependence on natural conditions and rapid depreciation of equipment. The authors used regulatory and legal acts in the field of fixed assets regulation, as well as scientific works of domestic and foreign authors on the issues of management and use of fixed assets.

Purpose. The main purpose of the research is to identify the features of fixed assets use and management in the agricultural sector, taking into account modern challenges in the field of agriculture, and to develop recommendations for improving the efficiency of fixed assets management and use.

¹Стаття надійшла до редакції: 21.02.2024

Received: 21 February 2024

Results. The authors have identified specific features of fixed assets management in agricultural enterprises. The concept of fixed assets, their classification according to various criteria and theoretical aspects of fixed assets efficiency are substantiated. Using one enterprise as an example, the dynamics and structure of fixed assets were analyzed, the current state and depreciation of fixed assets for each group were evaluated, and the indicators of fixed asset efficiency were calculated. It was found that improving the efficiency of fixed asset management can be crucial for the long-term success of a company. Suggested measures for increasing the efficiency of fixed assets management include continuous and systematic updating of fixed assets, increasing their intensity, ensuring proper and timely technical maintenance and repairs, implementing innovative methods of accounting and control, and using information technologies in the sphere of fixed assets management.

Conclusions. The developed recommendations can be used to increase the efficiency of management and use of fixed assets in agricultural enterprises, which will help to increase the volume of production, reduce production costs, and increase profitability.

Keywords: fixed assets; efficiency of fixed assets management; depreciation expenses for fixed assets; amortization of fixed assets.

JEL Classification: D 61; M 11; Q 10; R 30.

Постановка проблеми. Успіх виробничої діяльності підприємства залежить від процесу виробництва та подальшого продажу товарів і послуг з метою отримання максимального прибутку, а тому ефективна система управління та доцільного використання основних засобів є необхідною умовою стабільного функціонування підприємства.

У сучасних ринкових відносинах питання формування, управління та раціонального використання основних засобів має велике значення. Ефективність управління активами підприємства відображається на якості його продукції, прибутку від реалізації товарів і послуг, показниках собівартості та рентабельності, а також на фінансових результатах у цілому.

У цьому контексті, питання ефективності системи управління основними засобами набуває все більшого значення та уваги як з позиції оперативного, так і стратегічного управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання ефективного управління основними засобами постають на кожному підприємстві. На сьогодні, дана проблематика досліджується багатьма науковцями, як вітчизняними, так і іноземними. Зокрема, варто відмітити таких науковців, як

В. Б. Мішура та А. Є. Спіцин, С. А. Гаркуша, Л. В. Юрчишина, А. В. Фрайман та інші.

Формулювання цілей дослідження. Метою статті є оцінка та аналіз ефективності управління основними засобами аграрних підприємств.

Відповідно до мети дослідження були визначені наступні цілі:

- проаналізувати теоретико-методологічні засади формування основних засобів на підприємствах;
- розглянути класифікацію, процес амортизації та оновлення активів підприємств;
- надати рекомендації щодо вдосконалення системи управління основними засобами.

Для досягнення цілей дослідження розроблено рекомендації щодо підвищення ефективності управління основними засобами на прикладі акціонерного товариства «Радсад» Миколаївського району Миколаївської області.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Неможливо уявити діяльність підприємства без наявної матеріально-технічної бази, яку складають основні засоби. Належне використання та ефективне управління основними засобами визначає процес їх зносу, амортизації та відтворення, що, своєю чергою, визначає рівень конкурентоспроможності підприємства в ринковому середовищі.

В Україні основними нормативно-правовими актами які регулюють визначення основних засобів є П(С)БО 7, МСБО 16 та Податковий кодекс України, але на нашу думку, головним актом вважається Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», який визначає поняття, класифікацію, процес зносу, амортизації та відновлення основних засобів.

Відповідно до П(С)БО 7, «основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік)» [1].

Водночас Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 визначає наступне визначення: «основні засоби – це матеріальні об'єкти, що їх утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей або використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного періоду» [2].

З точки зору податкового законодавства, «основними засобами є матеріальні активи, до складу яких відносять запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (не входить вартість землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 20000 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), які використовуються у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 20000 гривень і поступово зменшується на основі фізичного або морального зносу та очікуваного строку корисного

використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік)» [3].

На думку видатного британського економіста А. Сміта, «основні засоби - це капітал, спрямований на поліпшення землі, купівлю машин та устаткування, інструментів та інших предметів, які приносять дохід, залишаючись в одній і тій самій натурально-речовій формі в одного власника» [4].

В. Б. Мішура та А. Є. Спіцин стверджують, що «основні засоби - це інструменти, що

використовуються фермерами в процесі їх діяльності, які проходять багато виробничих циклів і поступово переносять свою вартість на продукцію» [5].

Таким чином, аналізуючи поняття «основні засоби» в контексті різних нормативно-правових актів та авторів, можна зрозуміти поняття з різних точок зору, беручи до уваги бухгалтерські, міжнародні та податкові аспекти.

Для цілей бухгалтерського обліку пунктом 5 П(С)БО 7 «Основні засоби» визначено групи основних засобів, які класифікуються за наступними групами (рис. 1).

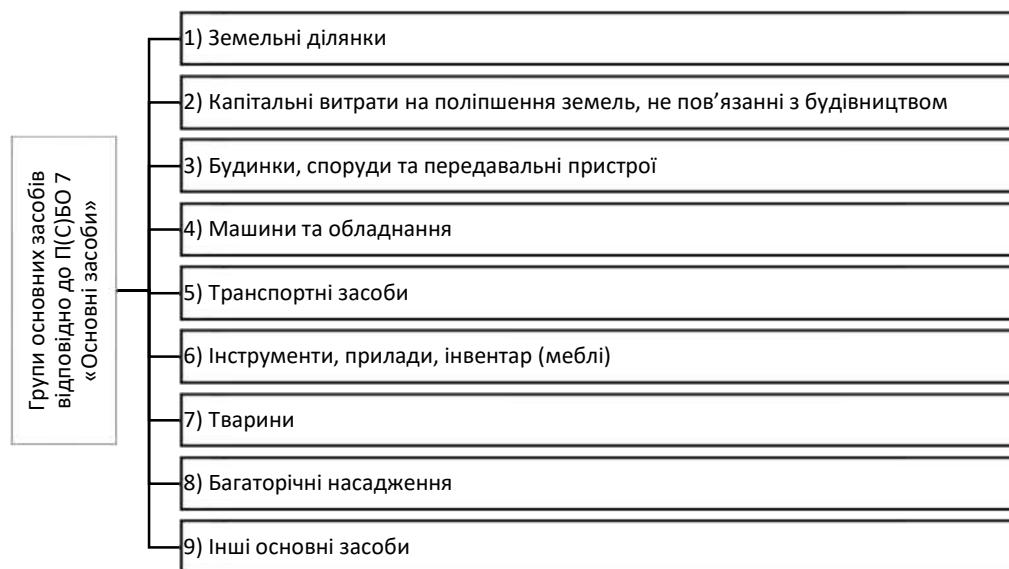

Рисунок 1 – Класифікація основних засобів відповідно до П(С)БО 7

Джерело: побудовано авторами з використанням [1]

Класифікація основних засобів на підприємствах є необхідною вимогою для раціональної організації системи управління ними. Необхідність класифікації основних засобів зумовлена тим, що за економічним змістом вони є однорідними, а за виробничо-технічним призначенням і періодами відтворення - різними.

Зазначимо, що основні засоби поділяються за наступними класифікаційними ознаками:

- За ступенем використання (активні та пасивні);
- За призначенням (виробничі, невиробничі);
- За віком (нові та застарілі);
- За вартістю (великі, середні та малі) [6].

Основною проблемою, що стримує оновлення технічного обладнання та основних засобів у сільському господарстві, є обмеженість фінансових ресурсів, які мають аграрії для покращення матеріально-технічної бази. Це пов'язано з наступними причинами:

- зниження обсягів виробництва аграрної продукції та диспаритет цін;
- сезонність виробництва негативно впливає на обсяг обігових коштів, необхідних для своєчасних розрахунків з партнерами за закупівлю обладнання;

- постійне зниження рентабельності виробництва унеможливорює залучення кредитних ресурсів та коштів інвесторів в аграрний сектор [7].

Одним з основних резервів покращення фінансових результатів виробничо-господарської діяльності аграрних підприємств є вдосконалення ресурсного забезпечення цієї діяльності. Таке покращення означає, насамперед, більш повне та ефективне використання наявних у розпорядженні аграріїв ресурсів, а також застосування у виробничому процесі нових, більш досконалих методів виробництва.

Найголовнішим фактором ефективної роботи підприємства в аграрному секторі, є ефективність системи управління основними засобами, це питання є ключовим майже для всіх підприємств сільськогосподарського виробництва.

Система управління основними засобами - це сукупність взаємопов'язаних елементів, які забезпечують ефективне управління основними засобами для досягнення підприємством запланованих показників.

Провідною метою управління основними засобами в аграрному секторі є мінімізація витрат підприємства

на утримання та обслуговування засобів виробництва, а також максимізація ефективності їх використання [8].

Етапи та заходи щодо управління основними засобами подано на рис. 2.

Для багатьох аграрних підприємств основні засоби є найбільшим активом на підприємстві. Для ефективного використання основних засобів важливо скласти графік амортизації основних засобів і визначити методи амортизації. Інвестиції в основні засоби, в більшості випадках, потребують великих

коштів, але в довгостроковій перспективі дозволяють заощаджувати грошові кошти через те, що таке обладнання дуже добре тримає свою вартість [10].

Загалом, ефективне функціонування системи управління основними засобами забезпечується відповідним плануванням та інформацією, яка є основою для прийняття ефективних рішень, спрямованих на покращення результатів діяльності аграріїв..

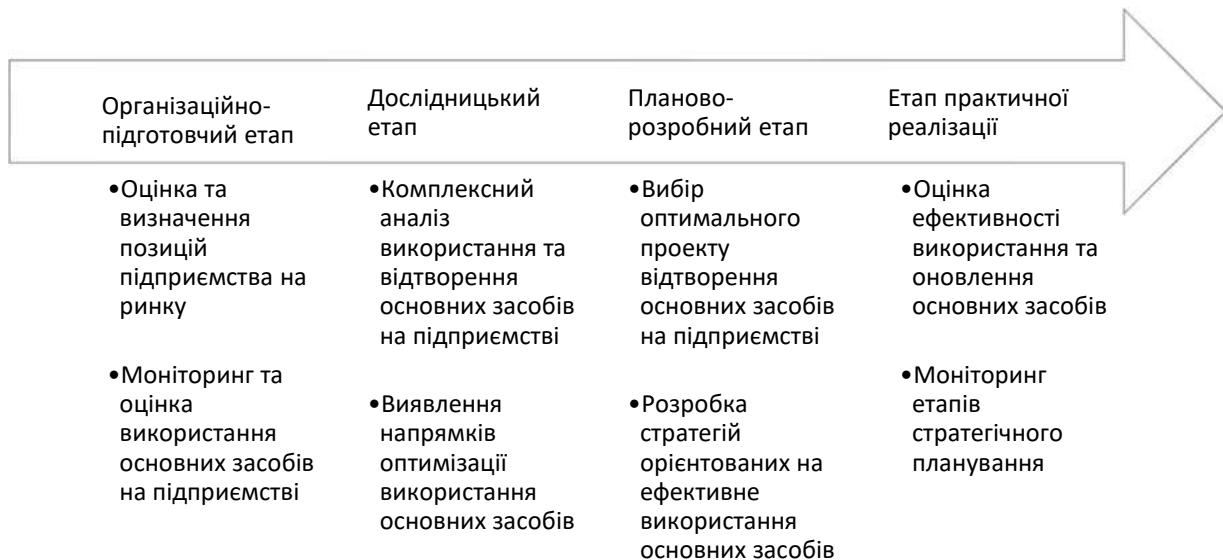

Рисунок 2 – Алгоритм управління основними засобами підприємств

Джерело: побудовано авторами з використанням [9]

Для повноцінного аналізу управління основними засобами аграрних підприємств, розглянемо ефективність управління та використання основних засобів АТ «Радсад» Миколаївського району.

У табл. 1 наведено динаміку і структуру груп основних засобів АТ «Радсад».

Таблиця 1 Динаміка і структура основних засобів за групами АТ «Радсад»

Групи основних засобів	Наявність на 1 січня, тис. грн			2022 р. у % до 2020 р.	Структура, %		
	2020 р.	2021 р.	2022 р.		2020 р.	2021 р.	2022 р.
Будинки, споруди та передавальні пристрої	73 341	74 161	75 954	103,6	45,3	41,1	37,7
Машини та обладнання	32 688	36 173	38 716	118,4	20,2	20,1	19,2
Транспортні засоби	5 247	5 335	5 335	101,7	3,2	3,0	2,7
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	230	253	267	116,1	0,1	0,1	0,1
Багаторічні насадження	50 060	63 574	79 915	159,6	30,9	35,3	39,7
Інші основні засоби	48	48	39	81,3	0,0	0,0	0,0
Малоцінні необоротні матеріальні активи	418	729	1 064	254,5	0,3	0,4	0,5
Разом	162 032	180 273	201 290	124,2	100,0	100,0	100,0

Джерело: розраховано авторами з використанням звітності АТ «Радсад»

Найбільше зростання вартості основних засобів спостерігаємо за такими групами, як малоцінні

необоротні матеріальні активи (у 2,5 раза), багаторічні насадження (на 59,6%), машини та обладнання (на

18,4%) та інструменти, прилади, інвентар (меблі) (на 16,1%). Якщо аналізувати абсолютне відхилення вартості основних засобів за групами, то найбільше зростання спостерігаємо в групі багаторічні насадження (на 29 855 тис. грн), машини та обладнання (на 6 028 тис. грн) та будинки, споруди та передавальні пристрої (на 2 613 тис. грн). У структурі груп основних засобів за досліджуваний період відбулися деякі зміни. Так, у 2020 році найбільшу частку займали будинки, споруди та передавальні

пристрої (45,3%), багаторічні насадження (30,9%) та машини та обладнання (20,2%).

На рис. 3 зображено структуру основних засобів за 2022 рік. Як бачимо, що у 2022 році найбільшу питому вагу займали багаторічні насадження з часткою 39,7% (зростання на 8,8 в. п.), будинки, споруди та передавальні пристрої з часткою 37,7% (зменшення на 7,5 в. п.) та машини та обладнання з часткою 19,2% (зменшення на 1,0 в. п.). Інші групи займають незначну частку в структурі основних засобів протягом досліджуваного періоду.

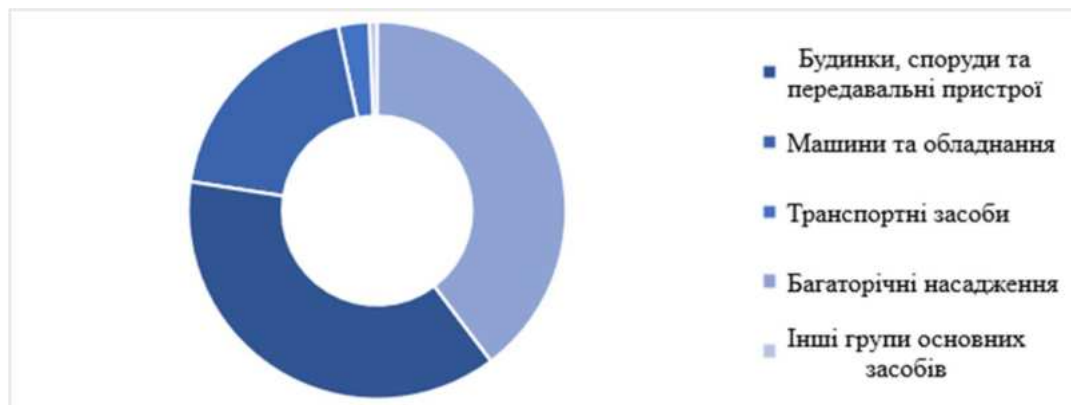

Рисунок 3 – Структура основних засобів АТ «Радсад» у 2022 році

Джерело: побудовано авторами з використанням звітності АТ «Радсад»

Для належного управління основними засобами необхідно визначити їх поточний стан (табл. 2).

Таблиця 2 Показники стану основних засобів АТ «Радсад»

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення, +/-
Коефіцієнт зносу	22,2	24,7	27,1	4,9
Коефіцієнт придатності	77,8	75,3	72,9	-4,9
Коефіцієнт оновлення	11,2	11,8	0,1	-11,0
Частка основних засобів в активах	54,1	61,9	56,3	2,2

Джерело: розраховано авторами з використанням звітності АТ «Радсад»

Коефіцієнт зносу показує, що у 2022 році 27,1% вартості основних засобів перенесена на готову продукцію. Варто зазначити, що даний показник зростає з кожним роком: на 2,4 в. п. у 2021 році порівняно з 2020 роком та на 2,5 в. п. у 2022 році порівняно з 2021 роком. Отже, основні засоби швидше зношуються, що потребує фінансових ресурсів для їх відтворення. Відповідно, коефіцієнт придатності, який характеризує технічний стан основних засобів, протягом досліджуваного періоду зменшився на 4,9 в. п. Коефіцієнт оновлення показує частку вартості основних засобів, що надійшли за досліджуваний

період. Так, у 2020 році оновилося 11,2% основних засобів, у 2021 році - на 0,6 в. п. більше. Однак, у 2022 році надійшло 0,1% основних засобів. Насамперед, це пов'язано з початком повномасштабного вторгнення на територію України. Повне і стабільне функціонування підприємства стало неможливим в даних умовах. Вибуття основних засобів на підприємстві майже не відбувається. Так, у 2020 році вибуло основних засобів на 21 тис. грн при первісній вартості 162 032 тис. грн. Підприємство не здійснює активну політику заміни та вибуття застарілих основних засобів. Частка основних засобів в активах

підприємства у 2021 році зросла на 7,8 в. п., а у 2022 році - зменшилася на 5,6 в. п.

Амортизація, яка є елементом операційних витрат, відображає зношування основних засобів в процесі їх

використання та є одним зі способів врахування вартості витрат на виробництво. На рис. 4 продемонстровано динаміку нарахування амортизації.

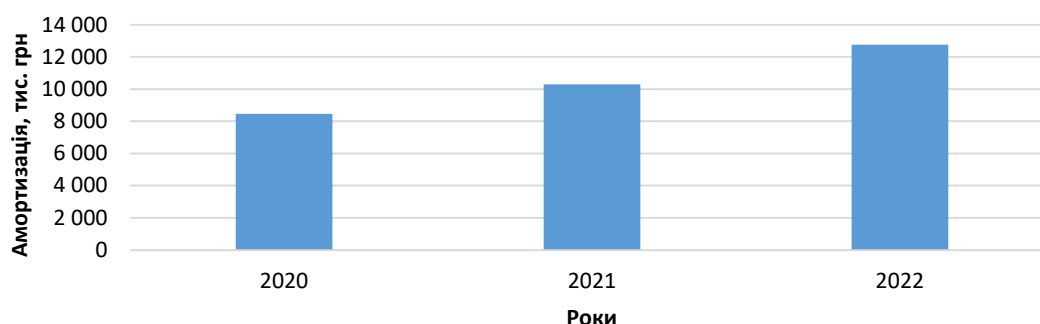

Рисунок 4 – Динаміка нарахування амортизації АТ «Радсад»

Джерело: побудовано авторами з використанням звітності АТ «Радсад»

Так, спостерігаємо поступове зростання вартості нарахованої амортизації: зростання на 1 838 тис. грн у 2021 році порівняно з 2020 роком та на 2 462 тис. грн у 2022 році порівняно з 2021 роком. Ця динаміка нарахування амортизації свідчить про те, що основні засоби підприємства зношуються швидше і вимагають більшої кількості витрат на їх заміну або ремонт. Варто

зазначити, що частка амортизації до первісної вартості також зростає. Так, у 2020 році вона становила 5,22%, у 2021 році – 5,71% (зростання на 0,49 в. п.), у 2022 році – 6,34% (зростання на 0,63 в. п.).

Для повного дослідження доцільно проаналізувати коефіцієнти зносу за групами основних засобів (табл. 3).

Таблиця 3 Коефіцієнт зносу за групами основних засобів АТ «Радсад»

Групи основних засобів	Коефіцієнт зносу основних засобів			Відхилення, +/-
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	
Будинки, споруди та передавальні пристрої	22,2	27,4	34,3	5,2
Машини та обладнання	28,9	29,7	28,8	0,8
Транспортні засоби	28,1	37,4	46,8	9,3
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	83,9	81,0	76,8	-2,9
Багаторічні насадження	16,3	16,4	17,0	0,1
Інші основні засоби	62,5	68,8	84,6	6,3
Малоцінні необоротні матеріальні активи	100,0	100,0	100,0	0,0
Разом	22,2	24,7	27,1	2,4

Джерело: побудовано авторами з використанням звітності АТ «Радсад»

Так, малоцінні необоротні матеріальні активи є повністю зношеними (коефіцієнт зносу 100% протягом усього досліджуваного періоду). Високий показник зносу за групою інструменти, прилади, інвентар (меблі) (76,8%). Однак, знос даної групи зменшується з кожним роком – на 2,9 в. п. у 2021 році та на 4,2 в. п. у 2022 році. Найбільше зростання вартості зносу спостерігаємо за групою транспортні засоби – на 9,3 в. п. у 2021 році та на 9,5 в. п. у 2022 році. Це пов'язано з наявністю застарілої техніки та відносно коштовним оновленням основних засобів даної групи. Група будинки, споруди та

передавальні пристрої також зростає – на 5,2 в. п. у 2021 році та на 6,9 в. п. у 2022 році. Такі групи як машини та обладнання та багаторічні насадження зазнали незначних змін – зменшення на 0,1 в. п. та зростання на 0,7 в. п. відповідно.

На рис. 5 наведено зміну первісної вартості основних засобів та коефіцієнта їх зносу. Він наочно демонструє, що зі зростанням первісної вартості зростає і сума зносу основних засобів. Так, у 2021 році первісна вартість основних засобів зросла на 11,3% порівняно з 2020 роком, а знос – на 23,4%. У

2022 році первісна вартість основних засобів зростає на 11,7% порівняно з 2021 роком, а знос – на 22,8%.

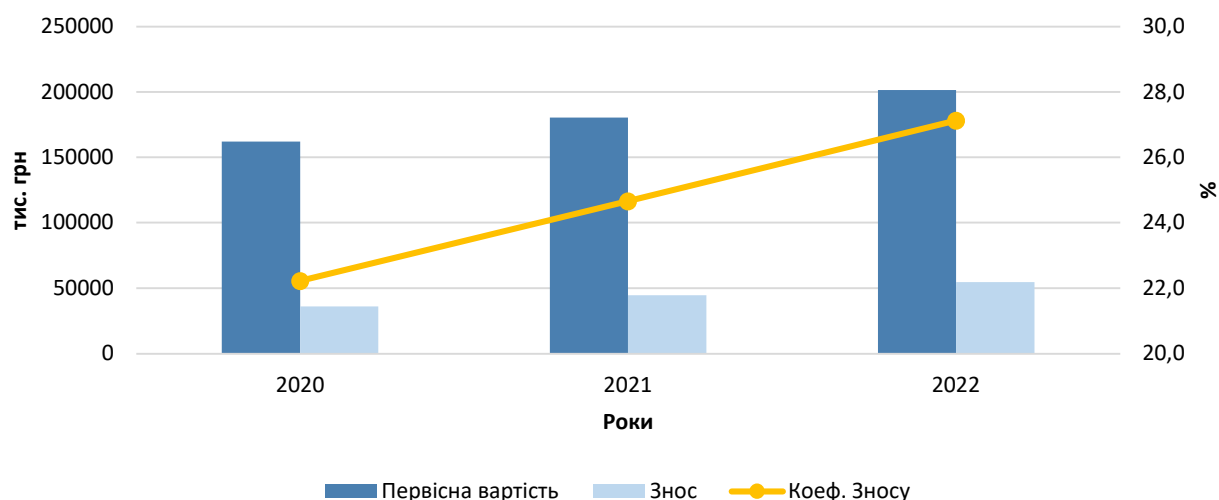

Рисунок 5 – Зношеність основних засобів АТ «Радсад»

Джерело: побудовано авторами з використанням звітності АТ «Радсад»

Попри вторгнення російської федерації на територію України, прибуток від операційної діяльності АТ «Радсад» продовжив зростати. Так, у 2021 році даний показник зріс на 3 987 тис. грн (на

76,3%), а у 2022 році – на 11 385 тис. грн (у 2,2 раза). Варто проаналізувати операційну рентабельність основних засобів підприємства (рис. 6).

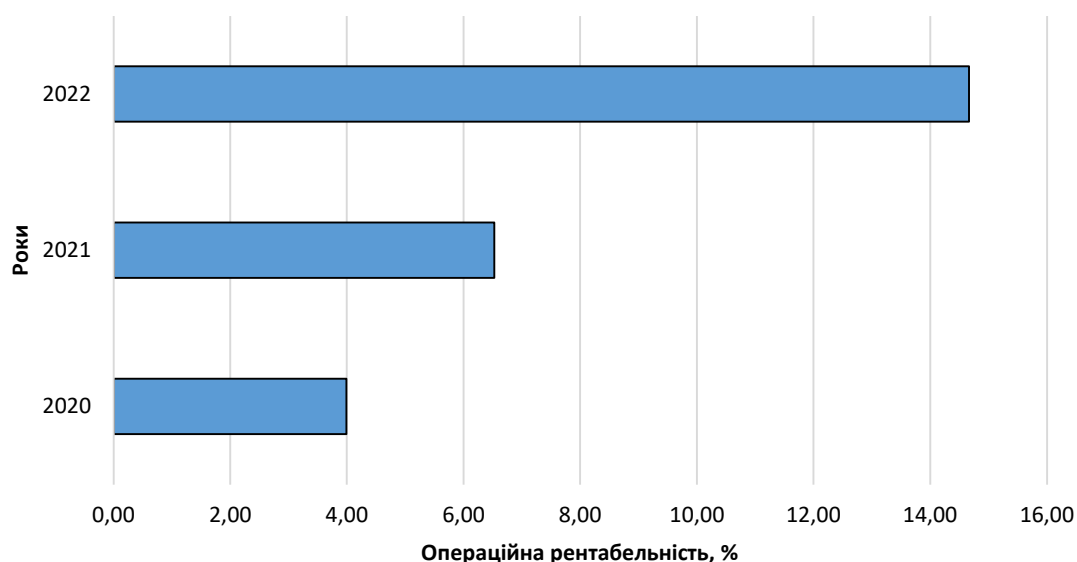

Рисунок 6 – Операційна рентабельність основних засобів АТ «Радсад»

Джерело: побудовано авторами з використанням звітності АТ «Радсад»

Даний показник розраховується як відношення прибутку від операційної діяльності до середньорічної вартості основних засобів. Через зростання середньорічної вартості основних засобів у 2021 році на 7,9% та незначне зменшення у 2022

році на 0,6%, операційна рентабельність стрімко зростає протягом досліджуваного періоду. Так, у 2020 році даний показник становив 3,99%, у 2021 році – 6,52% (зростання на 63,4%), у 2022 році – 14,67% (зростання у 2,2 раза).

У табл. 4 наведено ефективність використання основних засобів АТ «Радсад».

Таблиця 4 Ефективність використання основних засобів АТ «Радсад»

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Фондовіддача, грн/грн	0,54	0,44	0,63
Фондомісткість, грн/грн	1,84	2,25	1,58
Фондоозброєність, тис. грн/на 1 прац.	443,8	508,1	476,1
Норма прибутку, %	2,0	4,2	8,5

Джерело: розраховано авторами з використанням звітності АТ «Радсад»

Так, фондівіддача у 2022 році становила 0,63 грн. Це означає, що на кожен гривню, вкладених в основні засоби, підприємство отримало 0,63 грн прибутку. Варто зазначити, що у 2021 році фондівіддача зменшилася на 0,10 грн (з 0,54 грн до 0,44 грн), а у 2022 році – зросла на 0,19 грн (з 0,44 грн до 0,63 грн). Фондомісткість свідчить про те, скільки необхідно основних засобів для виробництва 1 грн продукції. Даний показник у 2021 році зріс на 0,41 грн (з 1,84 грн до 2,25 грн), а у 2022 році спостерігаємо спадання на 0,77 грн (до 1,58 грн). Фондоозброєність показує, що у 2022 році на 1 працівника припадає 476,1 тис. грн основних засобів. Зазначимо, що у 2021 році на 1 працівника припадало 508,1 тис. грн основних засобів, що на 64,3 тис. грн більше порівняно з 2020 роком, але на 32,0 тис. грн менше ніж 2022 року.

Висновки. Управління основними засобами аграрних підприємств передбачає не лише

правильний вибір та ефективне використання техніки та обладнання, але і планування обслуговування, ремонту, технічного оновлення, та відповідного використання ресурсів. Крім того, необхідно враховувати інноваційні технології та сучасні підходи до управління, які можуть сприяти підвищенню продуктивності та зниженню витрат.

Важливими аспектами ефективного управління основними засобами аграрних підприємств є також вчасне адаптування до змін на ринку, розробка стратегічних планів розвитку, аналіз та контроль витрат, а також збалансований підхід до збереження та використання ресурсів.

Загалом, ефективне управління основними засобами аграрних підприємств сприяє підвищенню їхньої ефективності, конкурентоспроможності та стійкості на ринку, що є важливим фактором успіху в умовах сучасного господарювання.

Література:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 Основні засоби : Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>.
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16). Основні засоби : Стандарт Ради з Міжнар. стандартів бух. обліку від 01.01.2012 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014#Text.
3. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI : станом на 13 січ. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
4. Добробут націй. Дослідження про природу та причини добробуту націй [Текст] / А. Сміт ; пер. з англ. О. Васильєва [та ін.] ; наук. ред. Є. Литвин. К. : Port-Royal, 2001. 594 с. (Філософські першоджерела). ISBN 966-7068-12-9.
5. Мішура В. Б., Спіцин А. Є. Еволюція поняття, класифікація та економічна сутність основних засобів. *Науковий вісник ДДМА*. 2017. № 2. С. 148–155.
6. Гаркуша С. А., Кириченко Я. В. Поняття, структура, склад та оцінка основних засобів. *Інтернет–конференції ХНУМГ ім. ОМ Бекетова*. 2018. С. 74–76.
7. Шульга О. А. Проблеми фінансового забезпечення аграрного сектора України. *Сучасні проблеми інноваційного розвитку держави : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф.* Дніпропетровськ : ПДАБА, 2018. Т. 9. С. 9-13.
8. Стеців І. С., Кулик М. А. Особливості управління основними засобами підприємств. *Інфраструктура ринку*. 2020. Випуск 42. С. 205-210.
9. Радева О. Г. Методологічні засади управління основними засобами з метою забезпечення ефективної роботи машинобудівних підприємств. *Агросвіт*. 2015. № 14.
10. Donaе Poore Carvalho, Accounting For Fixed Assets In Ag Operations - Financing, Leasing, And Tracking - Grimbly Coleman. Grimbly Coleman. CPA 2021. URL: <https://grimbly-coleman.com/accounting-for-fixed-assets-in-ag-operations-financing-leasing-and-tracking/>.

References:

1. Ministry of Finance of Ukraine (2022). National regulation (standard) of accounting 7 Fixed assets: Order of the Ministry of Finance of Ukraine. N 92. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>.
2. IASB (2012). International Accounting Standard 16 (IAS 16). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014#Text.
3. Verkhovna Rada of Ukraine (2024). Tax Code of Ukraine. No. 2755-VI. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
4. Smith, A. (2001). Welfare of nations. Research on the nature and causes of the well-being of nations.

5. Mishura, V.B. & Spitsyn, A.E. (2017). Evolution of the concept, classification and economic essence of fixed assets. *Scientific Bulletin of the DDMA*. 2017. No. 2, 148–155.
6. Harkusha, S. A. & Kyrychenko, Y. V. (2018). Concept, structure, composition and assessment of fixed assets. *Internet-conferences of XNUMX named after OM Beketov*, 74–76.
7. Shulga, O. A. (2018). Problems of financial provision of the agrarian sector of Ukraine. Modern problems of innovative development of the state: *materials of the III International. science and practice conf. Dnipropetrovsk: PDABA, 2018. Vol. 9*, 9-13.
8. Stetsiv, I. S. & Kulyk, M. A. (2020). Peculiarities of management of fixed assets of enterprises. *Market infrastructure*. Issue 42, 205-210.
9. Radeva, O. G. (2015). Methodological principles of management of fixed assets in order to ensure the efficient operation of machine-building enterprises. *Agroworld 2015*. No. 14.
10. Donae Poore Carvalho (2021). Accounting For Fixed Assets In Ag Operations - Financing, Leasing, And Tracking - Grimbleby Coleman. Grimbleby Coleman. CPA. <https://grimbleby-coleman.com/accounting-for-fixed-assets-in-ag-operations-financing-leasing-and-tracking/>.

Ця робота ліцензована Creative Commons Attribution 4.0 International License